

Archeologisch Bureauonderzoek Strabrechtcollege, Grote Bos 2 Geldrop, gemeente Geldrop- Mierlo

Voorblad: Ligging van het plangebied (in rood) op luchtfoto uit 2018 (bron: <http://webservices.gbo-provincies.nl/lufo/services>).

Archeologisch Bureauonderzoek Strabrechtcollege Grote Bos 2 te Geldrop, gemeente Geldrop- Mierlo

In opdracht van

Gemeente Geldrop- Mierlo

Afdeling Ruimte

Jack van der Zanden

Opgesteld door

Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant

Postbus 8035

5601 KA Geldrop

Auteur

Janneke Bosman

Projectnummer

287773

Datum

5 november 2021

Status

Definitief

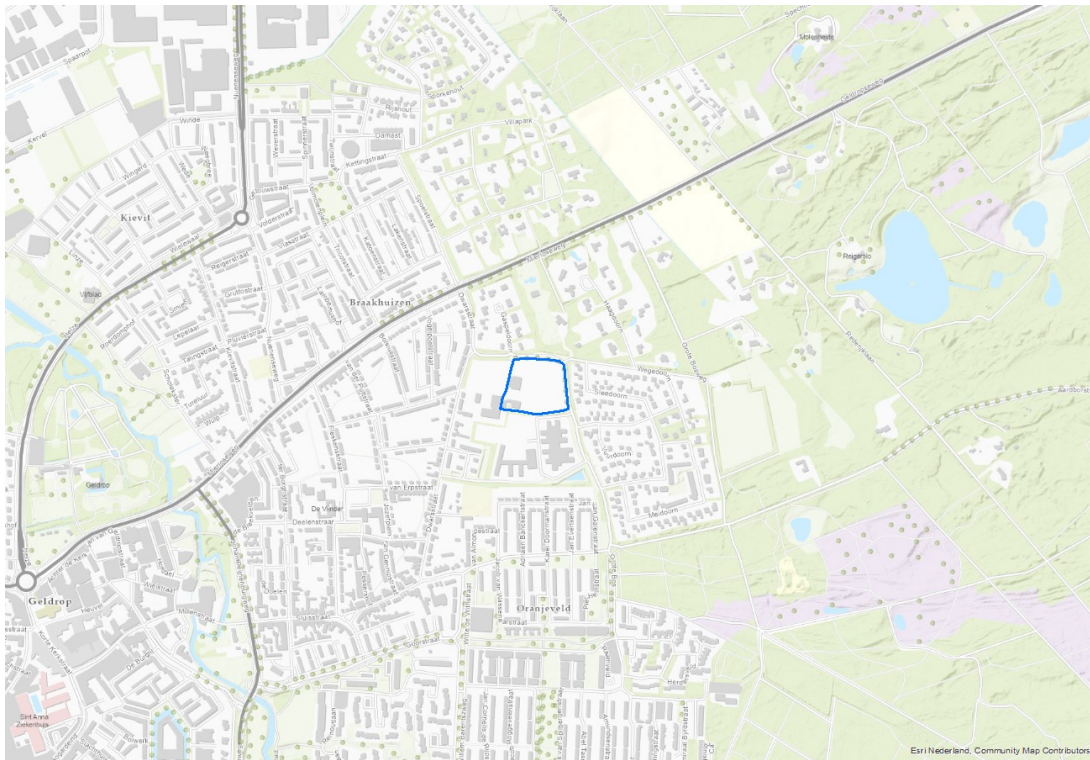
Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
2	Doel en methode van onderzoek.....	4
3	Landschap, historie en archeologie	5
3.1	Landschappelijk kader.....	5
3.2	Historisch kader.....	7
3.3	Archeologisch kader	12
3.4	Beschrijving van de mogelijke verstoringen.....	14
4	Gespecificeerde verwachting.....	15
5	Conclusie en advies	16
6	Literatuur en bronnen	17

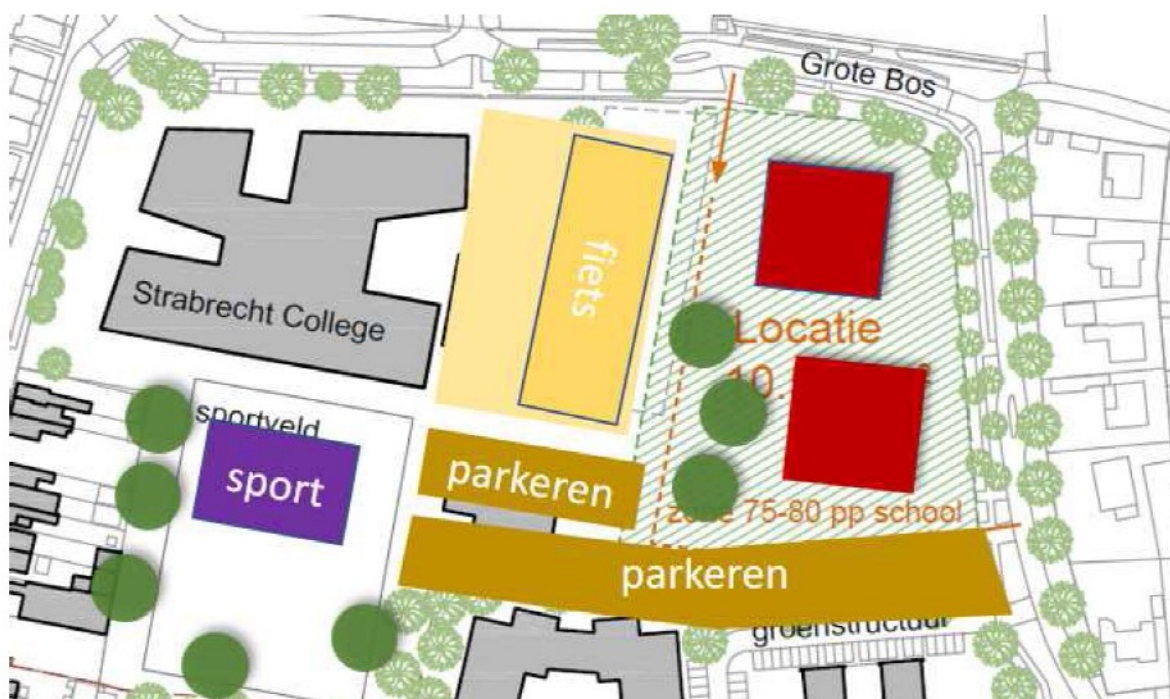
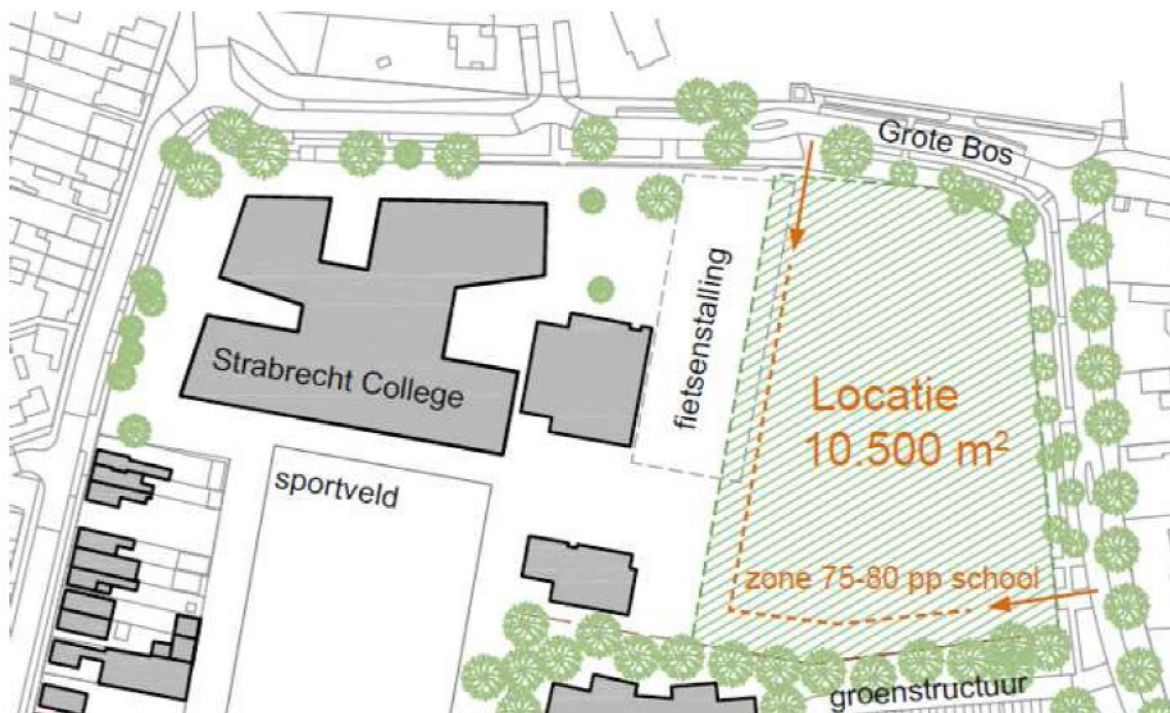
1 Inleiding

In verband met de herontwikkeling van het gebied waar voorheen het Strabrecht College gevestigd was (Grote Bos 2) en de daarmee gepaard gaande grondwerkzaamheden, is het noodzakelijk om zicht te krijgen op de mogelijk aanwezige archeologische waarden.

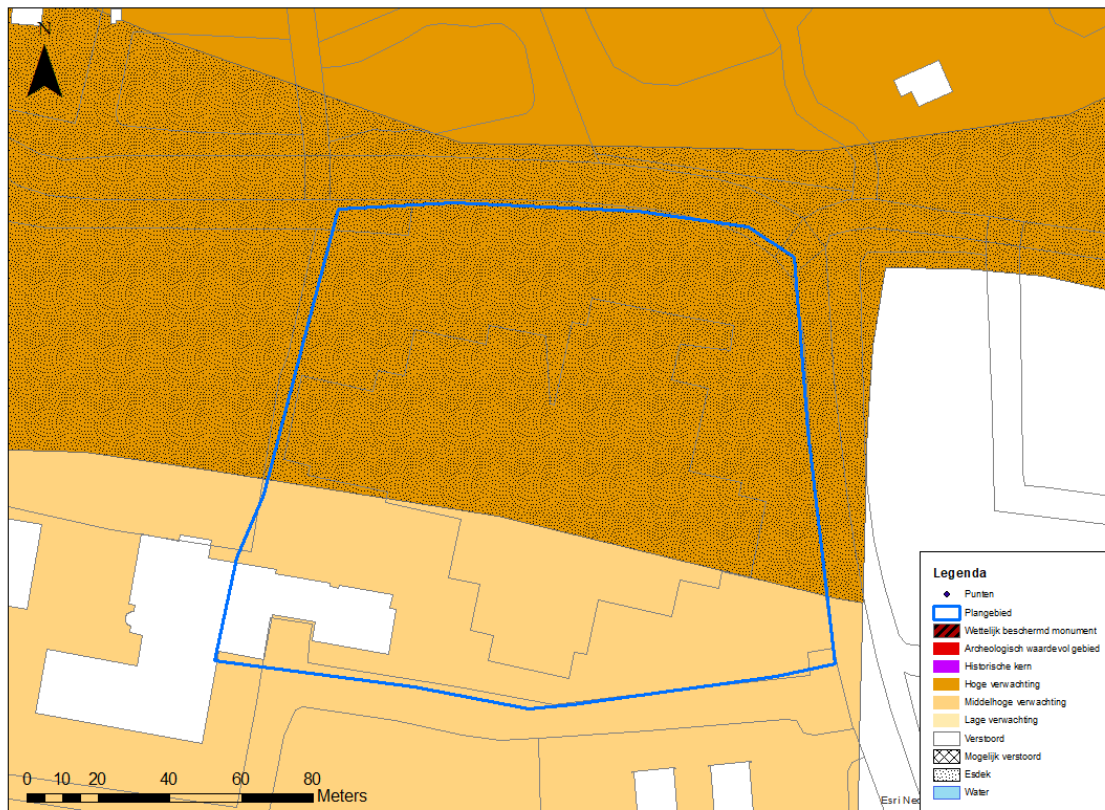
Het plangebied is gelegen aan de Grote Bos 2 (afb. 1). Het gebied waarin de herontwikkeling plaats zal vinden heeft een oppervlakte van ca. 1 ha. Het plan voorziet in de bouw van 75 appartementen. In een ruimer gebied hieromheen zullen de laatste gebouwen van het oude Strabrechtcollege gesloopt worden en ingericht worden als parkeerplaats (in totaal ca. 2 ha, zie afb. 2). De precieze omvang van de graafwerkzaamheden die nodig zijn in verband met de plannen en de diepte hiervan zijn nog niet bekend.

Afbeelding 1: Overzicht van het plangebied (in blauw) op de topografische kaart, in donkergrijs de gemeente grenzen (bron: BRT TOP10NL - Basisregistratie Topografie TOP10NL via <https://basisregistraties.arcgisonline.nl/arcgis/services>).

Afbeelding 2: Herontwikkeling van het voormalige Strabrechtcollege naar woningbouw (bron: gemeente Geldrop-Mierlo).

Afbeelding 3: Uitsnede uit de archeologische waarden- en verwachtingenkaart Gemeente Geldrop- Mierlo (bron: Berkvens e.a. 2012)

Op de archeologische beleidskaart van de gemeente Geldrop-Mierlo¹ heeft het noordelijke deel van het plangebied een hoge archeologische verwachting (categorie 4); het zuidelijke deel van het plangebied ligt in een gebied met een middelhoge verwachting (categorie 5). Een klein gebiedje in de zuidwest hoek heeft geen verwachting meer vanwege de aanwezigheid van een gebouw dat na 1980 is gebouwd (zie bijlage 1 en afbeelding 3). Voor terreinen met een hoge archeologische verwachting is het advies dat bodemingrepen groter dan 500 m², waarbij grondverstoring plaatsvindt dieper dan 0,5 m onder maaiveld (esdek) niet toegestaan zijn zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning; bij gebieden met een middelhoge verwachting ligt deze vrijstellingsgrens op 2.500 m². Gebieden zonder archeologische verwachting zijn vrijgesteld van archeologisch onderzoek. De omvang van de geplande bodemingrepen overschrijden deze vrijstellingsgrens.

Om zicht te krijgen op het risico van verstoring van archeologische waarden, heeft de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) in opdracht van de gemeente Geldrop- Mierlo deze risicoanalyse in de vorm van een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd.

¹ Berkvens e.a. 2012

Administratieve gegevens

Provincie:	Noord-Brabant
Gemeente en plaats:	Geldrop – Mierlo, Geldrop
Toponiem:	Strabrechtcollege
Coördinaten:	168.052 x 382.102 (noordwest) 168.017 x 381.976 (zuidwest) 168.189 x 381.976 (zuidoost) 168.178 x 382.090 (noordoost)
Geomorfologie/ fysisch landschap:	Hoge dekzandrug
Oppervlakte plangebied:	Ca. 2 hectare, te ontwikkelen gebied ca. 1 hectare
Archeologische beleidskaart Geldrop-Mierlo	Noordelijke deel van het plangebied hoge archeologische verwachting (esdek), zuidelijke deel van het plangebied middelhoge archeologische verwachting.
Datum uitvoering:	Oktober/ november 2021

2 Doel en methode van onderzoek

Het doel van het bureauonderzoek is het verwerven van informatie, aan de hand van bestaande bronnen, over bekende of te verwachten archeologische waarden binnen het omschreven plangebied. Het resultaat is een rapport met een advies over de verwachte archeologische waarden in het plangebied, op basis waarvan een beslissing genomen kan worden ten aanzien van (eventueel) archeologisch vervolgonderzoek. Het streven vanuit de Erfgoedwet 2016 is archeologische waarden in situ te behouden. Mocht dit niet mogelijk zijn, dan dienen er maatregelen getroffen worden zodat de archeologische waarden naar behoren onderzocht kunnen worden.

Het onderzoek bestond uit:

- het bestuderen van diverse kaarten waaronder de erfgoedkaart van de Gemeente Geldrop-Mierlo;
- het raadplegen van Archis van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE);
- het uitvoeren van een beperkt literatuuronderzoek;
- het bestuderen van relevante rapporten van eerder uitgevoerd archeologisch en cultuurhistorisch onderzoek in en rond de directe omgeving van het plangebied;
- het raadplegen van historische topografische kaarten (Historische topografische Atlas Noord-Brabant 1836-1843, Bonnekaarten circa 1905, Topografie 1930 en 1960) en de kadastrale kaarten uit 1832.

3 Landschap, historie en archeologie²

3.1 Landschappelijk kader

Geldrop is gelegen op de Zuid-Nederlandse zandgronden, in het gedeelte dat deel uitmaakt van de Centrale Slenk. Het plangebied ligt in het dekzandgebied ten noordoosten van de kern van Geldrop. De ondergrond bestaat uit zand dat tijdens de laatste ijstijd (Weichselien; circa 114.000 tot 9.700 jaar v.Chr.) is afgezet door de wind. Deze dekzanden worden gerekend tot de formatie van Boxtel, laagpakket van Wierden.

Volgens de geomorfologische kaart ligt het plangebied in een zone die niet gekarteerd is vanwege de ligging in bebouwd gebied. Uit de meer gedetailleerde kaart van het fysisch landschap, bijhorende bij de erfgoedkaart van de gemeente Geldrop-Mierlo kan worden afgeleid dat het plangebied gelegen is op een hoge dekzandrug (afb. 4). Aan de noordzijde gaat deze dekzandrug over in het lager gelegen dal van de beek de Varelsvortse Loop (1,2 km ten noorden); aan de westzijde bevindt zich op een afstand van ca. 700 meter het dal van de beek de Kleine Dommel. Op ca. 400 meter ten oosten begint een duin- en stuifzand gebied, de Molenheide/Grote Heide. In dit gebied liggen verschillende vennen; het dichtstbijzijnde grote ven betreft het Galgeven.

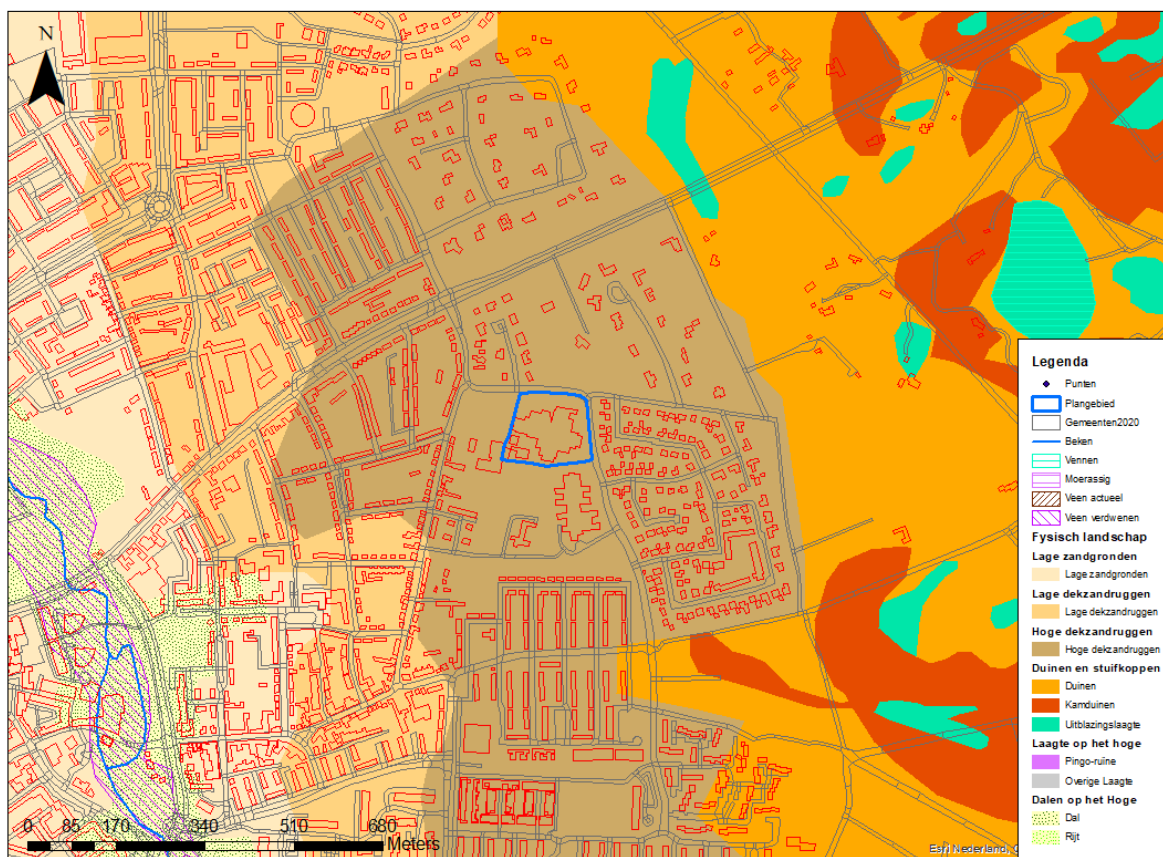
De dekzandrug is op het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) nog steeds goed zichtbaar (afb. 5).

Vanaf het begin van het Holoceen (circa 9.700 v. Chr. tot heden) heeft bodemvorming plaatsgevonden in de top van het dekzand. Volgens de bodemkaart komen in het overgrote deel van het plangebied goed ontwaterde hoge zwarte enkeerdgronden voor (bron: Stiboka, 1981; code zEZ21-VII); de zuidrand van het plangebied is niet gekarteerd (code Beb). Ten noorden van het plangebied komen goed ontwaterde veldpodzolgronden voor (code Hn21-VI).

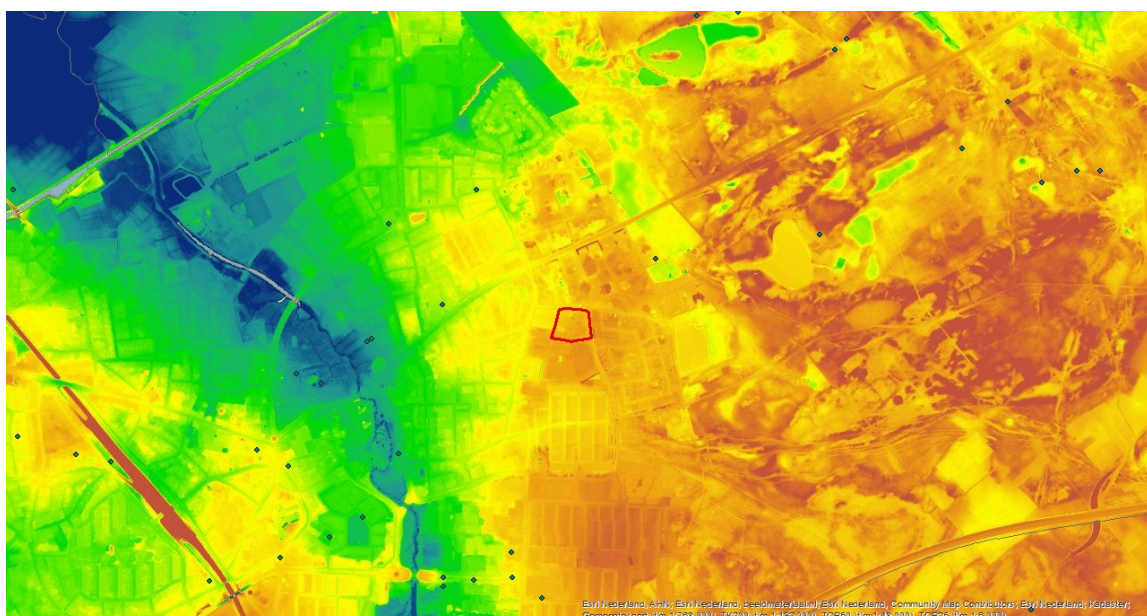
De hoge zwarte enkeerdgronden bestaan uit leemarm en zwak lemig fijn zand. Deze zandgronden zijn, vanwege hun gunstige kenmerken, al relatief vroeg in cultuur gebracht. Door langdurige bemesting hebben ze een matig tot dikke humushoudende bovengrond gekregen.

Op het terrein direct aangrenzend is in 2018 een booronderzoek uitgevoerd door Raap. In tegenstelling tot wat verwacht werd, zijn tijdens dit onderzoek noch restanten van een enkeerd- noch restanten van de oorspronkelijke podzolbodem aangetroffen. In alle boringen bleek de bodem tot in de C-horizont verstoord tot op een diepte van 40 tot 110 cm onder maaiveld. Op basis van de recente insluitsels en de grote omvang van de geroerde bodem, kan de verstoring terug worden gevoerd op de grootschalige, 20e eeuwse ingrepen samenhangend met de bouw en sloop van gebouwen.

² Grotendeels gebaseerd op Roggen 2018 met aanvullingen uit de erfgoedkaart van de gemeente Geldrop-Mierlo

Afbeelding 4: De landschappelijke ondergrond van de omgeving van het plangebied (blauw, uitsnede fysische landschap van de erfgoedkaart van de Gemeente Geldrop- Mierlo).

Afbeelding 5: Uitsnede uit het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN)

3.2 Historisch kader

Het plangebied bevindt zich in het oostelijke deel van de vroegere gemeente Geldrop, op ongeveer 360 meter ten westen van de grens met de voormalige gemeente Mierlo. Uit bestudering van historische kaarten blijkt dat de grens met de gemeente Mierlo in de 19de eeuw min of meer samenviel met de westelijke grens van een uitgestrekt bos-/heidegebied de Molenheide/Grote Heide (afb. 6). Zoals hierboven omschreven, was de Molenheide een van oorsprong duin- en stuifzandgebied waarin talloze vennen zijn gevormd. Eén van de grotere vennen, die zo'n 600 meter ten oosten van het plangebied gelegen was, heeft een opvallende naam, het Galgeven. Ten westen van het Galgeven zou, dichtbij de gemeentegrens, een hoog duin gelegen hebben, waarop een galg gestaan heeft. Dat moet dan een galg van de heer van Mierlo geweest zijn.³

Zoals al gezegd, bevindt het plangebied zich ten oosten van het dal van de beek de Kleine Dommel. Aan de zelfde zijde van het dal, maar dan lager in het landschap gelegen (lage zandgronden en lage dekzandrug) lagen de gehuchten Braakhuizen en Klein Braakhuizen. Braakhuizen, dat ten zuiden van het plangebied gelegen was, was het grootste gehucht en bestond in 1830 uit 25 boerderijen. Deze stonden hoofdzakelijk langs de straat evenwijdig aan het beekdal en langs de weg naar Someren en Mierlo (Goorstraat en Sluisstraat). Klein Braakhuizen, dat ten westen van het plangebied lag, bestond uit een huizengroep van 5 huizen of boerderijen direct ten oosten van de brug over Kleine Dommel in de weg naar Mierlo. Beide gehuchten zijn van oudsher elk door een brug over de Kleine Dommel met het centrum verbonden. In deze gehuchten woonden in het begin van de 19^e eeuw 488 personen, dus ongeveer de helft van het aantal inwoners van het centrum.⁴

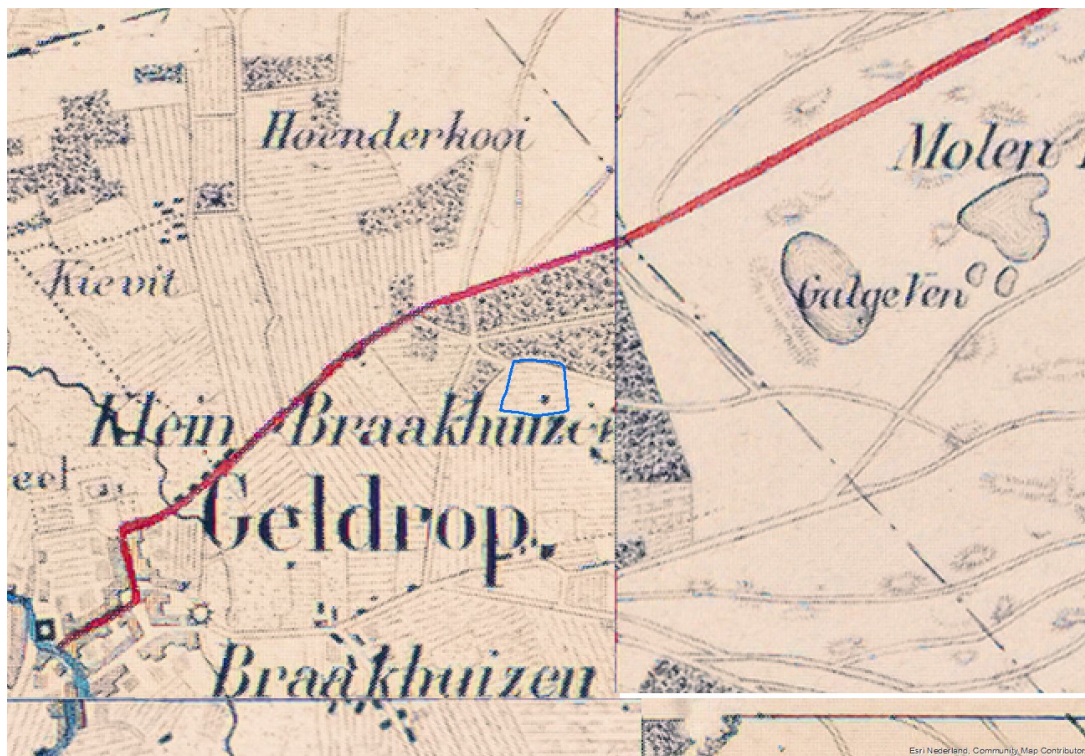
De historische kern van Geldrop, bevindt zich ten westen van het dal van de Kleine Dommel.

Het plangebied zelf maakte onderdeel uit van de meest noordelijke uitbreiding van een groot akkercomplex, dat waarschijnlijk bij de gehuchten Klein Braakhuizen en Braakhuizen hoorde. De akkers werden beschermd tegen stuifzand door een akkerwal. Dat laatste is goed te zien op de kaart van 1850 (afb 7 en 8). Rondom het plangebied (noord, oost en west) liggen jonge productiebossen.

Verder ligt het plangebied langs de doorgaande weg naar Someren (een andere dan waaraan het gehucht Braakhuizen gelegen is). Op ongeveer 100 meter ten westen ligt de 'Dwarsstraat'. Deze straat verbindt het gehucht 'Groot-Braakhuizen' met de 'Mierloseweg' en ontsluit het akkercomplex (afb 8).

3 Catalogus cultuurhistorische inventarisatie behorende bij de Erfgoedkaart van de gemeente Geldrop-Mierlo nummer 10.24.1.001

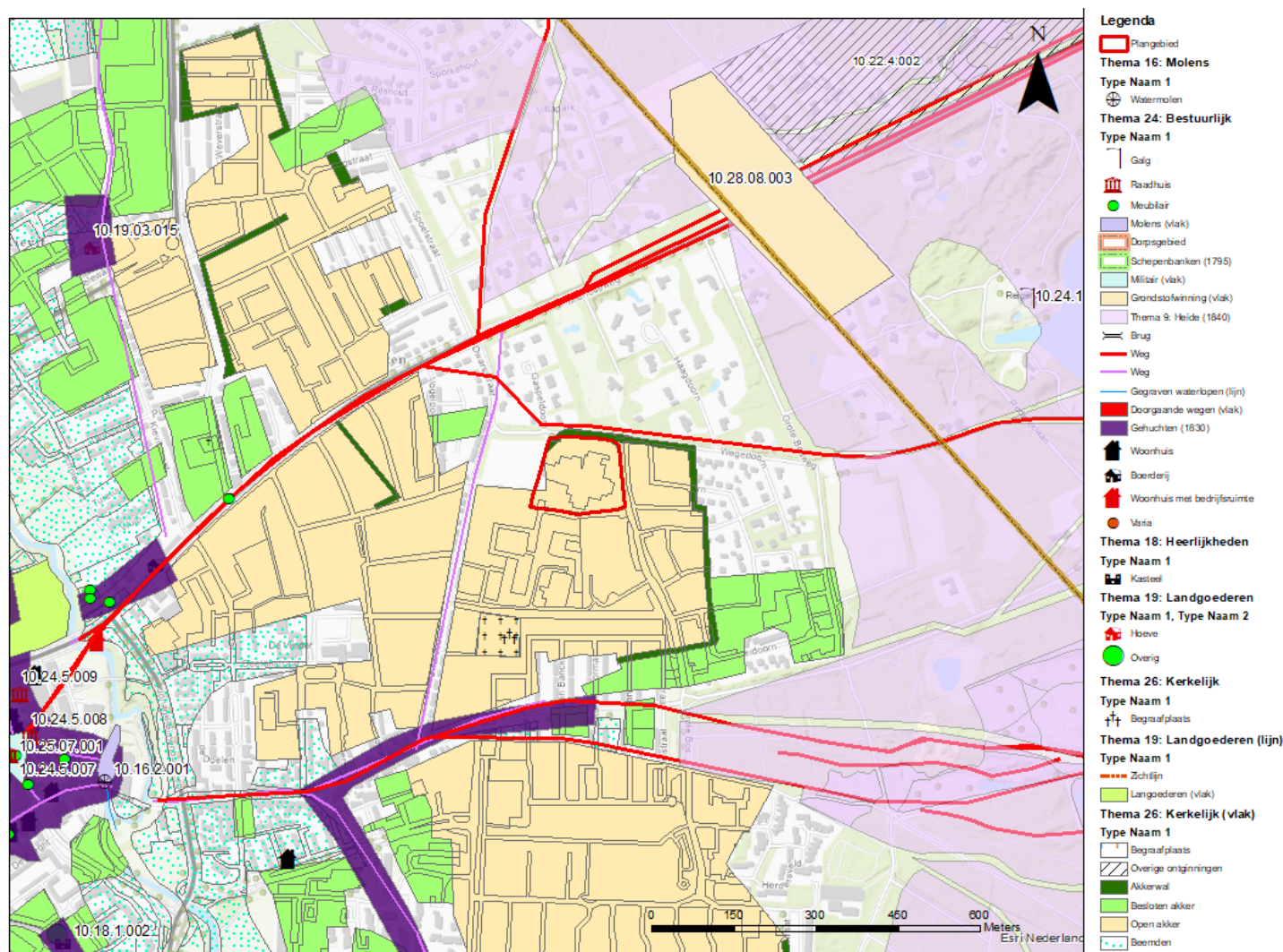
4 Catalogus cultuurhistorische inventarisatie behorende bij de Erfgoedkaart van de gemeente Geldrop-Mierlo nummer 10.17.4.001 en 10.17.5.001

Afbeelding 6: Het plangebied op de kaart van Van der Voordt-Pieck rond 1840

Afbeelding 7: Het plangebied op de topografische kaart uit 1840

Afbeelding 8: Het plangebied geprojecteerd op de kaart van het historisch landschap (met grondgebruik rond 1840, uitsnede erfgoedkaart van de Gemeente Geldrop- Mierlo). Het plangebied is in gebruik als akker.

In de eerste helft van de 20ste eeuw maakt het plangebied nog steeds deel uit van een open akkercomplex. Ten zuiden van het plangebied is een verhoging in het landschap aangegeven (zie afb. 9). De flanken van deze hoogte lopen door tot in het plangebied. Een deel van het bos rondom het plangebied verliest zijn functie en wordt omgevormd tot heide (ten noorden) of akker. Ten noordwesten van het plangebied is bewoning zichtbaar.

Afbeelding 9: Het plangebied op de Bonnekaarten van rond 1900 (de projectie klopt niet helemaal, vanwege de onnauwkeurigheid van de kaart; het plangebied ligt iets meer naar het oosten, tegen de akkerwal aan)

Uit het bouwarchief van de gemeente Geldrop-Mierlo blijkt dat vanaf 1964 tot 1973 ten westen en in het plangebied verschillende schoolgebouwtjes worden gebouwd. Het onlangs gesloopte schoolgebouw (Strabrecht College) dateert uit begin jaren '70 van de 20ste eeuw.

Uit het bouwarchief blijkt dat voor de laatste uitbreiding van dit schoolgebouw en het gymnastieklokaal op 18 april 1978 een vergunningaanvraag is ingediend.⁵

Op de topografische kaart van 1980 staat ten zuiden van het plangebied een klooster ingetekend. Het lijkt erop dat een klein deel van het plangebied (in het zuiden) onderdeel uitmaakte van het kloosterterrein (afb. 10).

⁵ zie verder onder 3.4 beschrijving verstoringen

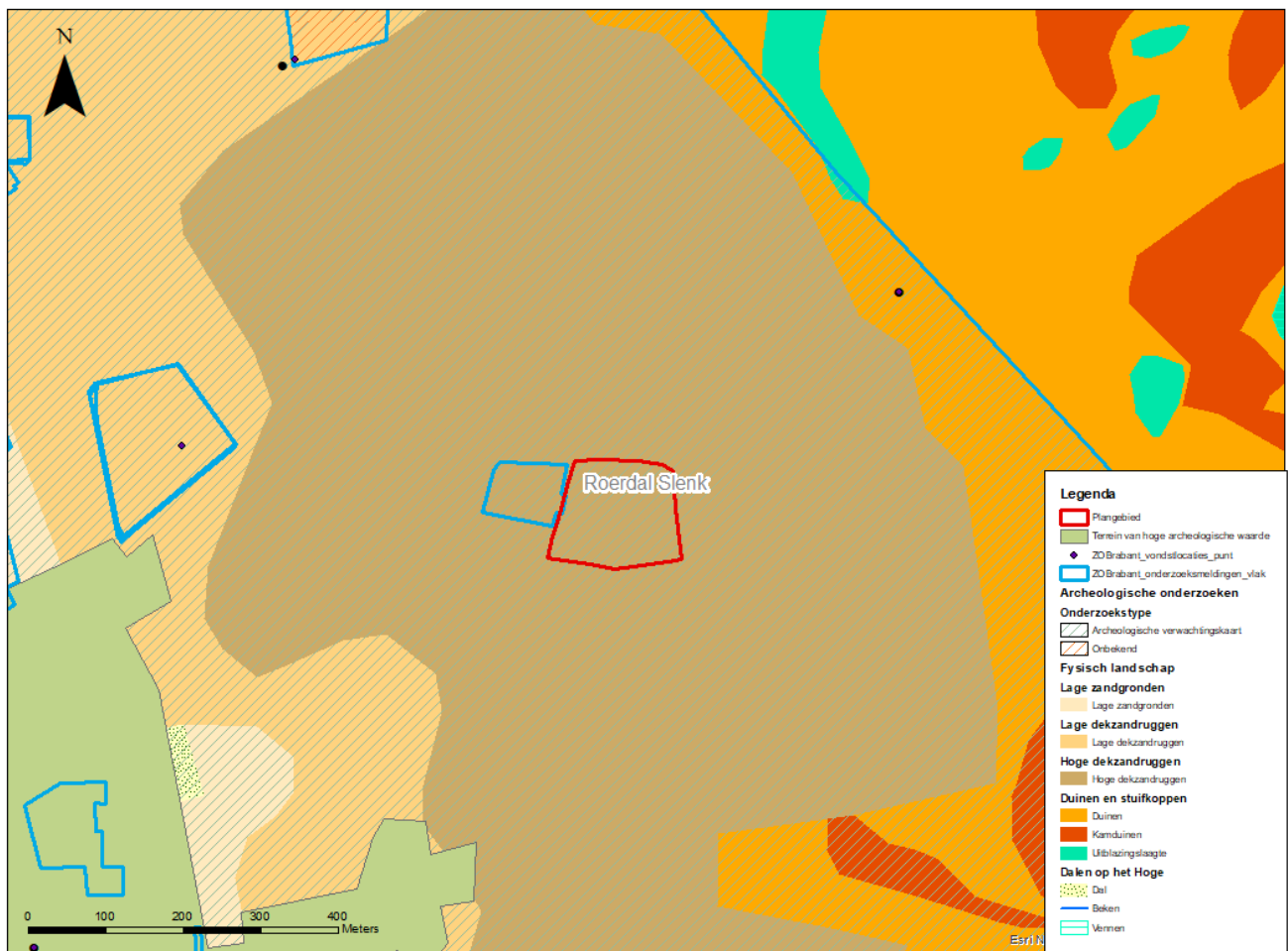
Afbeelding 10: Het plangebied (in blauw) geprojecteerd op de topografische kaart van 1980 (bron: <http://tiles.arcgis.com/tiles/nSZVuSZjHpEZZbRo/arcgis/rest/services>).

Afbeelding 11: Plangebied Grote Bos Strabrechtcollege (blauw) geprojecteerd op de topografische kaart van 2000; het gebouw middenin het plangebied is het voormalige Strabrecht college.

3.3 Archeologisch kader

Op de archeologische beleidskaart van de gemeente Geldrop-Mierlo heeft het noordelijke deel van het plangebied een hoge archeologische verwachting (categorie 4); het zuidelijke deel van het plangebied ligt in een gebied met een middelhoge verwachting (categorie 5). Een klein gebiedje in de zuidwest hoek heeft geen verwachting meer vanwege de aanwezigheid van een gebouw dat na 1980 is gebouwd (zie bijlage 1 en afbeelding 3).

Afbeelding 12: Overzicht van archeologische vindplaatsen en onderzoeken rond het plangebied geprojecteerd op het fysisch landschap (Bron: Gemeente Geldrop- Mierlo en Archis3).

Vindplaatsen in de omgeving van het plangebied kunnen een goede indicatie geven voor de archeologische verwachting van het plangebied (zie bijlage 2 en afb. 12).

Ten eerste is binnen een afstand van 500 meter tot het plangebied één toevalsvondst bekend.⁶ Op een afstand van ca. 350 meter ten oosten van het plangebied is in het duin- en stuifkoppengebied in 1977 een vuurstenen bijl gevonden tijdens graafwerkzaamheden. De datering van de bijl ligt in het Neolithicum B (vanaf ca. 4900 v. Chr.).

In het gebied rondom het plangebied zijn ook twee archeologische onderzoeken uitgevoerd (zie bijlage 2 en afb. 12). De vindplaatsen die daarbij zijn aangetroffen dateren uit de Brons- en

⁶ Vindplaats Archis14468, zaaknummer 2772844100

IJzertijd en Late Middeleeuwen/ Nieuwe Tijd en zijn te koppelen aan akkerindeling en bewoningsresten:

Nieuwbouw Strabrecht college⁷

In 2018 is direct ten westen van het plangebied een archeologisch bureau- en booronderzoek uitgevoerd door Raap. Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek was voor het plangebied een middelhoge archeologische verwachting gespecificeerd voor resten van landbouwers, uit de perioden Neolithicum tot en met de Nieuwe Tijd. Deze resten werden verwacht vanaf een diepte van 50 cm beneden maaiveld. Om deze verwachting te toetsen is een booronderzoek uitgevoerd. In tegenstelling tot verwacht, zijn tijdens dit onderzoek noch restanten van een enkeerd- noch restanten van de oorspronkelijke podzolbodem aangetroffen. In alle boringen is de bodem tot in de C-horizont verstoord tot op een diepte van 40 tot 110 cm onder maaiveld. Dit heeft waarschijnlijk te maken met de grootschalige, 20e eeuwse ingrepen samenhangend met de bouw en sloop van gebouwen in dit gebied. Door de aangetroffen verstoringen van de bodem, kan de archeologische verwachting op basis van het veldonderzoek van middelhoog naar laag worden bijgesteld. Vervolgonderzoek werd niet noodzakelijk geacht. Wel werd voorgesteld om de graafwerkzaamheden te laten volgen door de heemkundekring o.l.v. Jan Broertjes. Deze begeleiding heeft geen sporen of vondsten opgeleverd.⁸

Tweka terrein/ Mierloseweg 51-63 (afb. 14)⁹

In 2018 is op het voormalige Tweka terrein, dat op een afstand van ca. 400 meter ten westen van het plangebied gelegen is, een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd door VUHbs. Dit proefsleuvenonderzoek was het vervolg op een archeologisch bureau- en booronderzoek uitgevoerd door Hamaland advies. Uit het bureauonderzoek was gebleken dat binnen het plangebied een hoge archeologische verwachting geldt voor de periode vanaf het Laat-Paleolithicum tot en met de Nieuwe tijd. Daar waar diepe verstoringen (dieper dan 120 cm onder maaiveld) hebben plaatsgevonden, was de archeologische verwachting laag.

Uit het uitgevoerde proefsleuvenonderzoek blijkt dat het onderzoeksgebied, met name in het westelijke deel, sterk verstoord is door de bouw en het gebruik van de fabrieken. Daarnaast heeft in het plangebied egalisatie plaatsgevonden, waarbij het westelijke deel is afgegraven en het oostelijke, nattere, deel van het plangebied is opgehoogd. De meeste sporen betreffen recente verstoringen of zijn natuurlijk; Daarnaast zijn ook 4 (mogelijke) paalkuilen, 3 greppels en resten van grondverbetering aangetroffen. Het gaat om drie paalsporen van waarschijnlijk een spieker uit de Bronstijd of IJzertijd en sporen van landinrichting uit de Late middeleeuwen en/of Nieuwe tijd.

Uit de waardering van de sporen blijkt dat de twee vindplaatsen, die zijn aangetroffen, niet behoudenswaardig zijn. Er wordt dan ook geadviseerd geen vervolgonderzoek uit te voeren en het onderzoeksgebied vrij te geven voor verdere ontwikkeling. Uit vergelijking met de diepteligging van het archeologisch niveau met de diepte van de funderingen van de te slopen fabrieksgebouwen kan worden geconcludeerd dat de kans dat er nog archeologische resten onder de te slopen funderingen aanwezig zijn, erg klein is. Het bevoegd gezag heeft daarom

⁷ Roggen 2018

⁸ Persoonlijke informatie Jan Broertjes via Ria Berkvens

⁹ Jansen en Bink 2018 en de Graaf, van der Kuijl en Rohling 2017

besloten dat ook ter plaatse van de funderingen geen nader onderzoek meer hoeft plaats te vinden.

3.4 Beschrijving van de mogelijke verstoringen

Het plangebied is gelegen op een dekzandkop. Het oorspronkelijke reliëf is op het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) nog steeds goed zichtbaar (afb. 5). Op basis van de AHN lijkt het plangebied zich op het hoogste deel van de dekzandkop te bevinden, al kan dat vertekend zijn door de bestaande bebouwing. Het naastgelegen perceel is in 2018 door Raap onderzocht. Daarbij bleek de bodem tot in de C-horizont verstoord tot op een diepte van 40 tot 110 cm onder maaiveld.

Het is niet duidelijk of de situatie op het naastgelegen perceel vergelijkbaar is met het huidige plangebied. Op basis van de AHN kan vermoed worden¹⁰ dat het door Raap onderzochte perceel tot wel 70 cm lager gelegen is dan het perceel waarop het schoolgebouw staat. Dat maakt de kans op een onverstoord bodem onder de te slopen school groter.

In het plangebied is het voormalige Strabrecht college aanwezig. Daarom zijn in het plangebied verstoringen te verwachten van de bouw van dit gebouw en bijbehorende infrastructuur. Uit bouwtekeningen blijkt dat dit gebouw gefundeerd is middels een strokenfundering. De funderingsvakken zijn 7,5 meter lang en 2,5 meter breed. De fundering is uitgegraven tot een diepte van 100 cm onder maaiveld. Het is niet duidelijk of daarbij de hele bouwput ontgraven is of dat men alleen de stroken heeft uitgegraven. Het gebouw zelf is niet onderkelderde, wel is een kruipruimte onder de vloer aanwezig. Deze is naar schatting tussen 40 en 80 cm diep. Het gymnastieklokaal is op dezelfde wijze gefundeerd. Ook hier is geen kelder aanwezig. Het gegeven dat het gebouw gefundeerd is tot op een diepte van 100 cm, kan erop wijzen dat de natuurlijke ondergrond hier op een diepte van 100 cm onder maaiveld kan worden aangetroffen. Onder de school zijn allerhande kabels, leidingen en andere ondergrondse infrastructuur aangelegd. Deze liggen grotendeels langs de ingegraven funderingen. Ze zijn vermoedelijk tot dezelfde diepte ingegraven als de funderingen. De riolering ligt vermoedelijk dieper. Het is niet duidelijk of en zo ja in welke mate de bodem verstoord is door de bouw van de school.

In het plangebied zijn, voor zover bekend, geen saneringen of bodemonderzoeken uitgevoerd.¹¹

Concluderend kan gezegd worden dat de archeologische resten waarschijnlijk vanaf een diepte vanaf 100 cm onder maaiveld aangetroffen kunnen worden, maar dat onduidelijk is of en in welke mate de bodem verstoord is geraakt door de bouw van de school en de aangelegde infrastructuur.

¹⁰ Er zijn voor het plangebied weinig AHN data beschikbaar, vanwege de aanwezigheid van het schoolgebouw.

¹¹ Er is alleen een onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van asbest, maar daar is uit gebleken dat er geen asbest aanwezig is.

4 Gespecificeerde verwachting

Door middel van een analyse van de verzamelde gegevens is het mogelijk om een gespecificeerde verwachting van archeologische waarden op te stellen voor het plangebied.

In de steentijd (Paleolithicum t/m Neolithicum) leefden de mensen voornamelijk van de jacht, visvangst en het verzamelen van eetbare planten en vruchten. Deze zogenaamde jager-verzamelaars trokken door het landschap en verbleven alleen tijdelijk op een plek. Uit een ruimtelijke analyse blijkt dat hun kampementen in vrijwel alle gevallen waren gesitueerd op de overgang van nat naar droog. Nabij dergelijke gradiëntzones waren namelijk de meeste voedselbronnen voorhanden en was (drink)water bereikbaar.

Vindplaatsen uit het Paleolithicum en Mesolithicum kenmerken zich door een (oppervlakkige) spreiding van vuurstenen werktuigen en afval. De doorsnede van dergelijke vindplaatsen is meestal minder dan 20 m. Mogelijke grondsporen zijn ondiep en door de ouderdom al grotendeels vervaagd, met uitzondering van met houtskool opgevulde haardkuilen. De vindplaatsen kunnen zowel op de hogere dekzanden en dekzandkoppen liggen als op de flank naar het beekdal. Uit de omgeving van het plangebied is één losse vondst bekend uit de steentijd. Deze is aangetroffen in het duinen en stuifzandgebied, nabij een ven. Omdat het plangebied zich op een hoge dekzandkop bevindt op geruime afstand van water, wordt de kans op een vindplaats uit de periode Paleolithicum, Mesolithicum en Neolithicum als laag ingeschat.

Vanaf de Late Prehistorie tot in de Vroege Middeleeuwen zijn de mensen afhankelijk van akkerbouw en veeteelt voor hun voedselvoorziening. De nederzettingen bevinden zich vooral op de vruchtbare dekzandruggen en bestaan uit sporen van paalgaten, alsmede kuilen, greppels en waterputten. Deze erven beslaan een oppervlak van circa 40 x 40 m. Vanwege de verspreiding van erven in het landschap betekent de vondst van een sporencluster dat er vermoedelijk meer erven in het plangebied zijn gelegen. Gelijktijdige bewoning lag gemiddeld 100 m uit elkaar en de buurtschappen bestonden uit één tot drie huishoudens. Uit de omgeving van het plangebied zijn nog niet veel vondsten bekend uit deze periode. Tijdens archeologisch onderzoek op het Tweka terrein zijn resten van landinrichting en een spieker uit de brons- of ijzertijd aangetroffen. De bijbehorende bewoning moet hoger op de dekzandkop gezocht worden. Op de dekzandkop waarop het plangebied ligt is nog geen archeologisch onderzoek is uitgevoerd, zodat deze verwachting nog niet geverifieerd kon worden.¹² Vanwege de ligging bovenop een hoge dekzandkop is de verwachting voor resten van bewoning uit de periode Neolithicum tot en met de Vroege Middeleeuwen hoog.

Het plangebied bevindt zich op een hoge dekzandkop. De nu bekende vindplaatsen uit de late middeleeuwen en nieuwe tijd bevinden zich allemaal in lager gelegen gebied (lage zandgronden en lage dekzandkop) en zijn doorgaans aangeduid op historische kaarten. De hoger gelegen gebieden waren in gebruik als akker. Dit is ook te zien aan het gegeven dat het plangebied in de 19de en 20ste eeuw in gebruik was als akker en later grasland. Dat leidt tot de conclusie dat de verwachting voor bewoning uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd laag is. Omdat het onderzoeksgebied uit één perceel bestond is de kans op het aantreffen van perceelsgreppels uit deze periode eveneens laag.

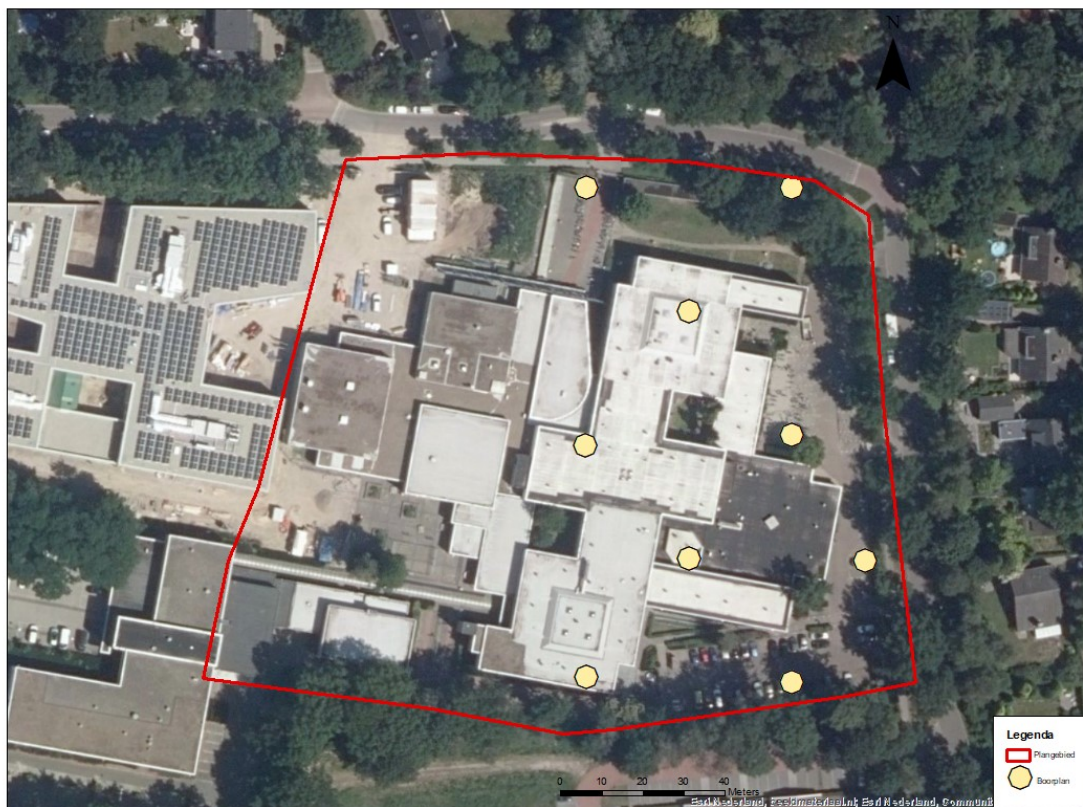
¹² Uitzondering hierop vormt het door Raap uitgevoerde booronderzoek, maar hier bleek de bodemopbouw niet meer intact.

Deze resten worden verwacht vanaf een diepte van 100 cm onder maaiveld. Wel moet gezegd worden dat in het plangebied verstoringen worden verwacht als gevolg van de bouw van het Strabrecht college en de bijbehorende infrastructuur.

5 Conclusie en advies

In verband met de herontwikkeling van plangebied Grote Bos 2, het voormalige Strabrechtcollege en de daarmee gepaard gaande grondwerkzaamheden, is voor het onderhavige plangebied een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd. De bekende archeologische gegevens geven voor het plangebied voldoende concrete aanwijzingen voor een **lage** verwachting voor resten van bewoning uit de periodes Paleolithicum en Mesolithicum, een **hoge** verwachting voor resten van bewoning uit de periode Neolithicum t/m de Vroege Middeleeuwen en een **lage** verwachting voor resten van bewoning en akkerindeling uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd. Deze resten worden verwacht vanaf een diepte van 100 cm onder maaiveld.

Of er van het bodemarchief nog resten aanwezig zijn, is niet op basis van dit bureauonderzoek vast te stellen. Wel moet gezegd worden dat in het plangebied verstoringen worden verwacht die ongeveer tot een diepte van 1 meter onder maaiveld doorlopen. Het is onduidelijk of hierdoor de archeologische resten zijn aangetast dan wel verstoord zijn.

Afbeelding 13: Plan voor het uit te voeren booronderzoek

Vanwege de hoge trefkans op het aantreffen van archeologische resten van bewoning uit de periode Neolithicum tot en met de Vroege Middeleeuwen, adviseren wij in het plangebied een archeologisch vervolgonderzoek uit te voeren. Omdat de archeologische verwachting sterk samenhangt met de intactheid van de C-horizont, adviseren wij in het plangebied een verkennend booronderzoek uit te laten voeren. Hiermee kan de archeologische verwachting worden getoetst. Het verkennend booronderzoek dient uitgevoerd te worden door een archeologisch bedrijf bevoegd tot het uitvoeren van archeologisch booronderzoek (Erfgoedwet 2016, art. 5.4 en Besluit Erfgoedwet art. 3, protocol inventariserend veldonderzoek- overig). Op basis van de uitkomsten kan de gemeente in beginsel een beslissing nemen over de noodzaak tot het veiligstellen van de archeologische informatie door middel van vervolgonderzoek. Op afbeelding 13 is het plan voor het uit te voeren booronderzoek weergegeven. Het is de bedoeling dat de bodemopbouw wordt onderzocht door middel van het zetten van 9 boringen in een verspringend grid. De precieze locatie van de boring kan aangepast worden op basis van de lokale omstandigheden, mits de voorgestelde strategie gevolgd wordt.

6 Literatuur en bronnen

Berkvens, R., et al., 2012: *Erfgoed in beeld. Een erfgoedkaart voor de gemeente Geldrop-Mierlo*, Eindhoven.

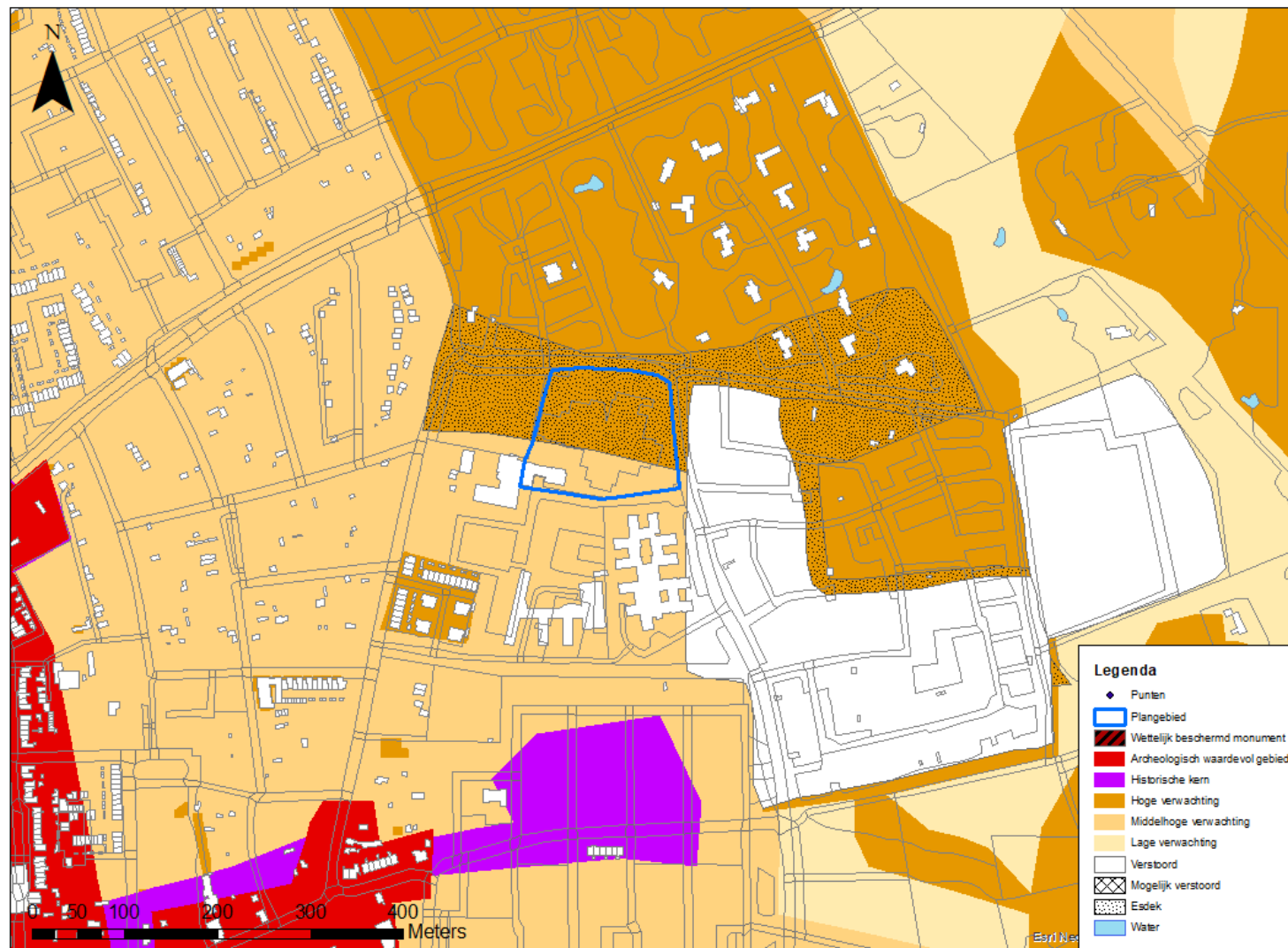
Graaf, R. de, E.E.A. van der Kuijl en J.F.M. Rohling, 2017: *Bureauonderzoek en Verkennend Booronderzoek Archeologie. Plangebied v.m. Tweekaterrein, Mierloseweg 51-63 te Geldrop* (Hamaland advies), Zelhem

Jansen, Sander en Martijn Bink, 2018: *Geldrop, Mierloseweg 51-63. Inventariserend Veldonderzoek door middel van Proefsleuven* (Vuhbs archeologie; Zuidnederlandse Archeologische Notities 626), Amsterdam.

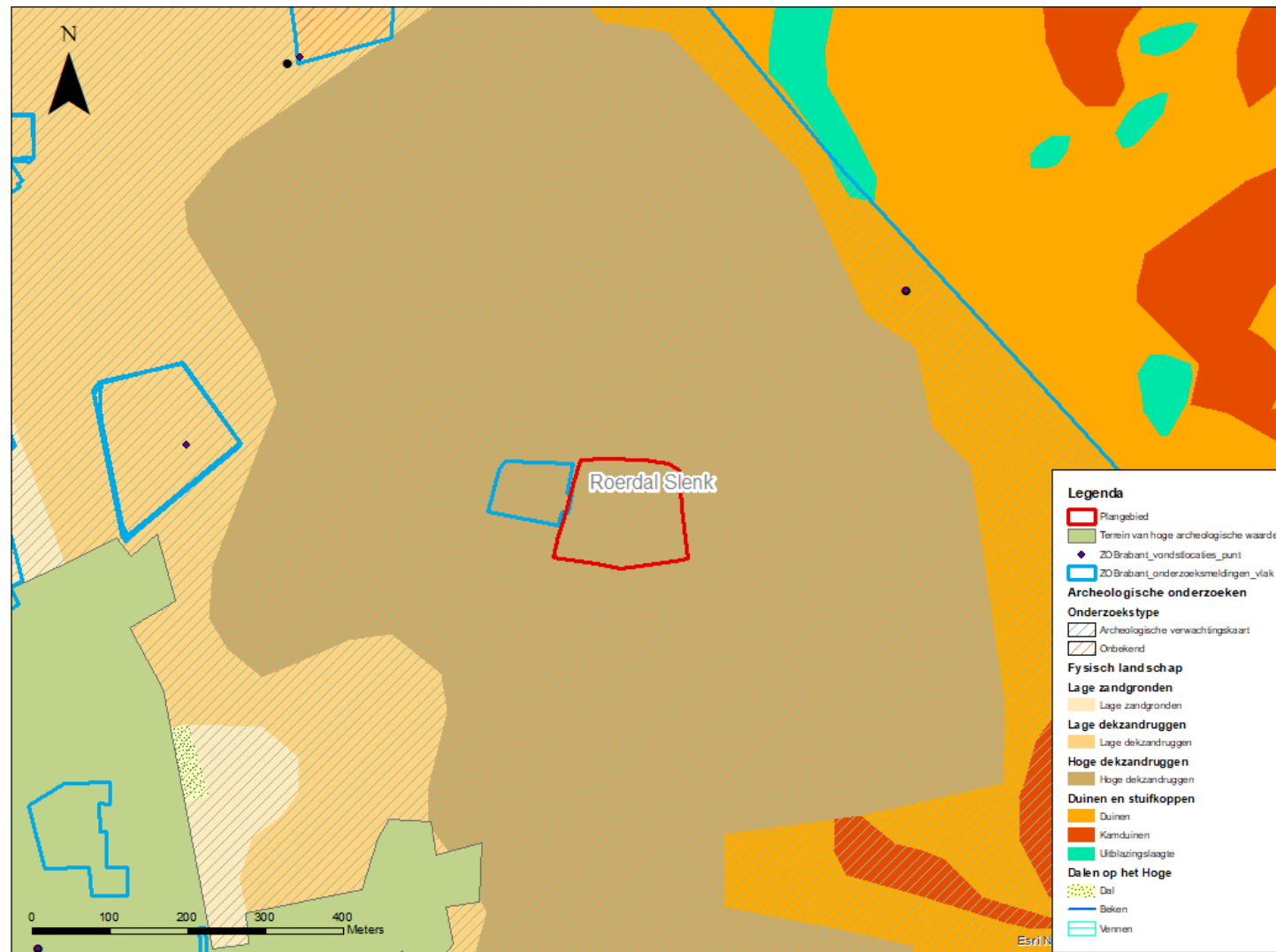
Roggen, R. 2018: *Plangebied Nieuwbouwlocatie Strabrecht College te Geldrop. Gemeente Geldrop-Mierlo. Archeologisch vooronderzoek: een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek* (RAAP-rapport 3473), Weesp

Rutte, R. & J.E. Abrahamse (red.), 2014: *Atlas van de verstedelijking in Nederland*, Bussum.

Bijlage 1 Uitsnede uit de Archeologische waarden- en verwachtingenkaart Gemeente Geldrop- Mierlo 2020 met het plangebied in blauw (bron: Berkvens e.a. 2012)

Bijlage 2 Overzicht van archeologische vindplaatsen en onderzoeken rond het plangebied geprojecteerd op het fysisch landschap (Bron: Gemeente Geldrop- Mierlo en Archis3)

situatie

strabrecht college

HOEKSTRA ROOSENBURG

02.05. 77.19

The image displays three architectural drawings for a building project, likely a school or community center, showing structural and spatial details.

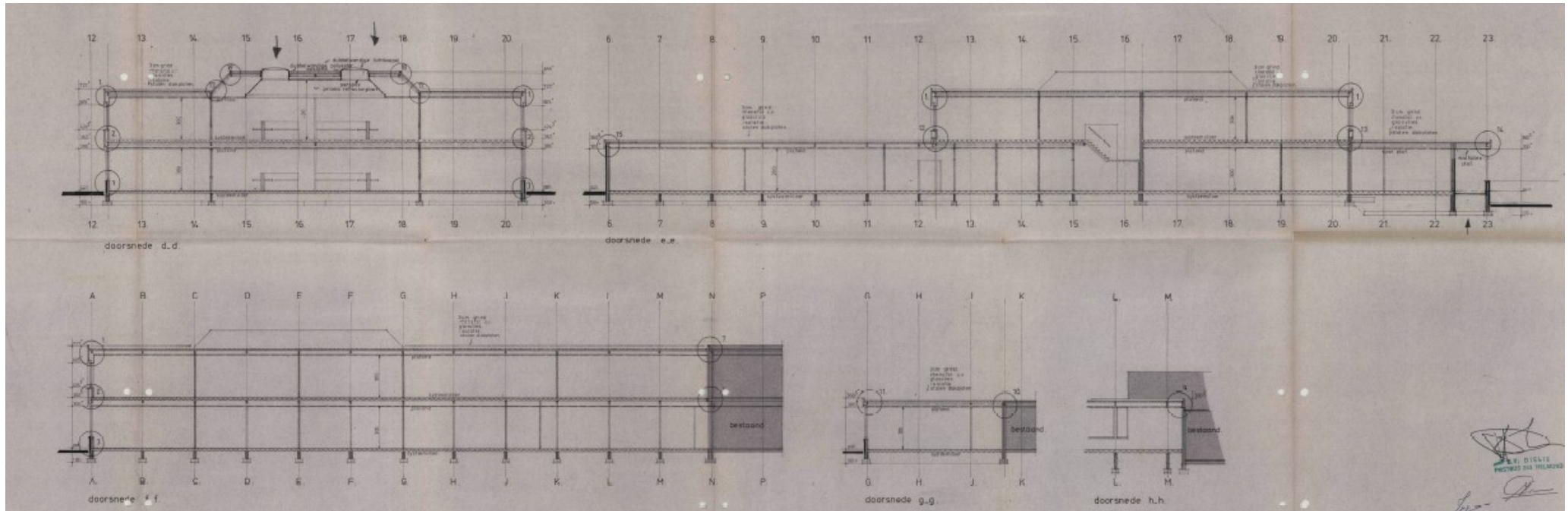
Top Left: Section Drawing (doorsnede a-a)
This vertical section shows the internal structure of a room. It features a flat roof with a concrete slab (betonvloer) and a ceiling (plafond). The walls are shown with a brickwork pattern (baksteen). The floor is labeled 'vloer'. The section is marked with dimensions and a section line 'a-a'.

Top Right: Section Drawing (doorsnede b-b)
This vertical section shows a different part of the building, possibly a hallway or entrance area. It includes a concrete slab (betonvloer), a ceiling (plafond), and a brick wall (baksteen). The floor is labeled 'vloer'. The section is marked with dimensions and a section line 'b-b'.

Bottom Left: Floor Plan (begane grond)
This is a detailed floor plan of the ground floor. It shows a large rectangular room (likely a gymnasium or hall) with a brick wall (baksteen) and a concrete slab (betonvloer). The plan includes a kitchen (keuken), a bathroom (badkamer), a toilet (toilet), a shower (douche), and a storage area (opslag). The plan is marked with dimensions and a section line 'a-a'.

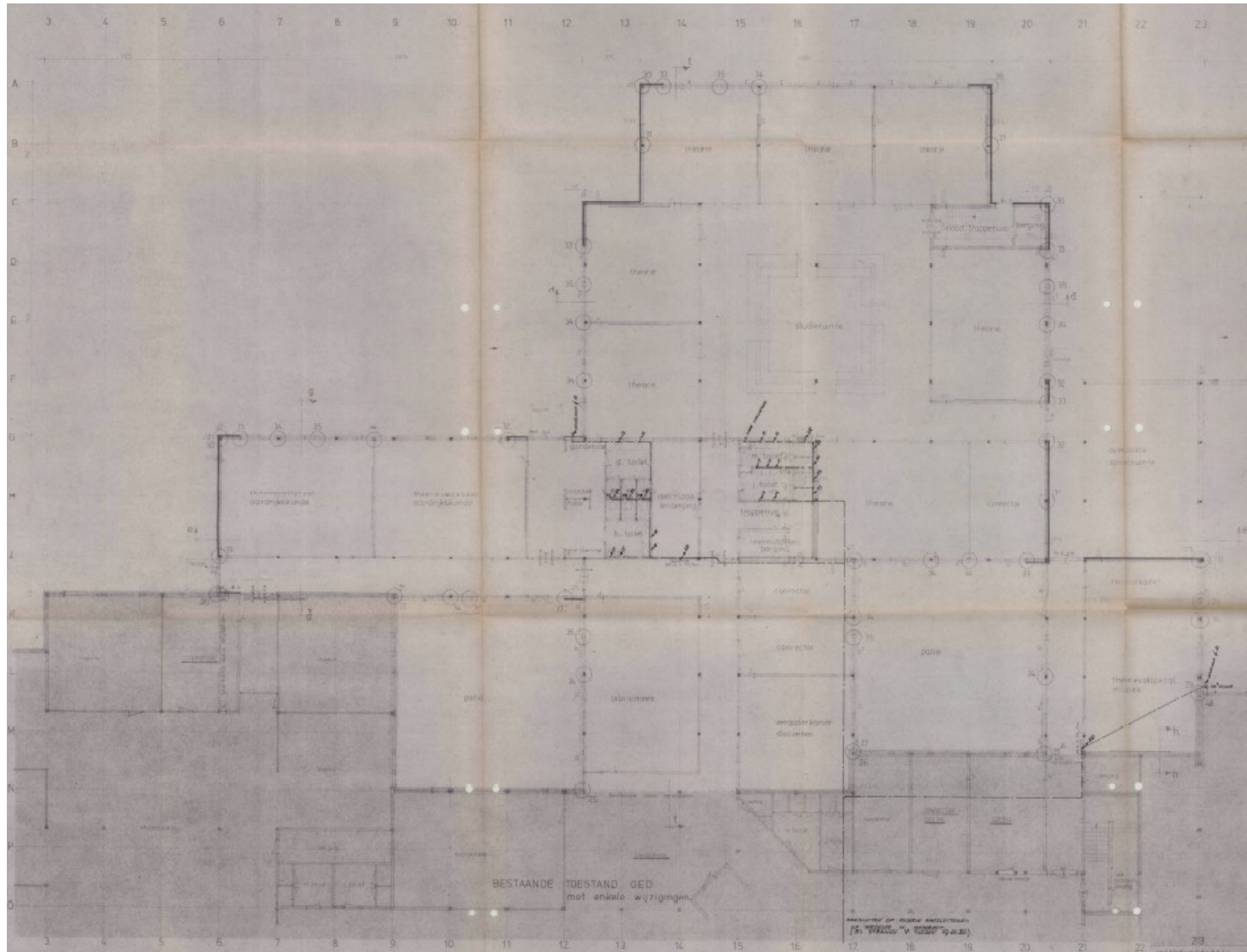
Bottom Right: Foundation Plan (fundering-riolering)
This is a detailed foundation plan showing the layout of the foundation and sewerage system. It includes a concrete slab (betonvloer), a ceiling (plafond), and a brick wall (baksteen). The plan shows the location of the foundation (fundering) and the sewerage system (riolering). The plan is marked with dimensions and a section line 'a-a'.

Bijlage 3. 3 Bouwdossier 1978; dwarsdoorsnede hoofdgebouw

[illegible]

Bijlage 3. 5 Bouwdossier 1978; waterleiding begane grond

5 November 2021

